

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Інклюзія в освіті»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “5” січня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія професійного здоров'я
Викладач	Мицько Володимир Мирославович
Контактний телефон викладача	0973323135
Email викладача	volodymyr.mytsko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС: 90 год
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок 11.00-12.00

2. Анотація навчальної дисципліни

Відповідно до формулювання Всесвітньої організації охорони здоров'я, здоров'я людини – це не просто відсутність хвороби, а повне фізичне, душевне та соціальне благополуччя.

Людина є автором власного здоров'я, а в справі його збереження вона виконує основну роль, що визначається зрілою самосвідомістю індивіда й повагою до себе. Останнє виражається гармонійною стратегією поведінки, що прийнято називати – «здоровим способом життя».

Навчальний предмет — «Психологія професійного здоров'я» являє собою системне узагальнення матеріалів про психічне благополуччя людини. У ньому розглянуто принципи та чинники оптимізації психічного здоров'я людини, основні аспекти взаємовпливу позитивних (негативних) емоційних станів, способи психологічного захисту, профорієнтації, професійного довголіття, що може сприяти переглядові ставлення до способу життя особистості.

Психологія професійного здоров'я входить до блоку медико-психологічних дисциплін, тому зміст курсу співвідноситься зі змістом наукового напрямку спеціалізації «Дитяча психологія та психологічна практика», читається паралельно або після вивчення психологічної діагностики, діагностичного та клінічного інтерв'ю, основ психотерапії.

Домінуючою орієнтацією у викладанні курсу виступає навчання студентів умінню інтегрувати отриману інформацію в цілісну систему уявлень про людину та її поведінку, умінню здійснювати ситуативну і системну оцінку психічного стану, пов'язаного зі здоров'ям людини.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу «Психологія професійного здоров'я» є підвищення професійної компетентності студентів в галузі психології здоров'язберігаючої поведінки, розробка способів мотивації людини до збереження і зміцнення свого професійного здоров'я. Головною метою дисципліни є цілісне охоплення проблем психології здоров'я.

Цілі курсу:

- 1) аналіз і систематизація теоретичних моделей та емпіричних досліджень у вітчизняній і зарубіжній психології здоров'я;
 - 2) поглиблення розуміння багатомірного феномену здоров'я та термінологічної складності в позначенні того чи іншого його аспекту;
 - 3) оволодіння психологічними методами відновлення та збереження здоров'я людини;
 - 4) мотивація відповідальності за власне здоров'я;
 - 5) формування прагнення до здорового способу життя;
 - 6) усвідомленість існування та цілісність проживання життя;
- підвищення рівня психологічної культури й аналіз психологічних факторів збереження і зміцнення здоров'я.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності (відповідно до матриці ОП):

ІК- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з ООП

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-17. Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих

нервових функцій осіб з порушенням мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди.

СК-18. Здатність до інтеграції та реалізації знань про особливості та закономірності мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості; психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

Програмні результати навчання (відповідно до матриці ОП):

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН22. Добирати і застосовувати у професійній діяльності методики, технології, засоби педагогічного впливу та реабілітації осіб з порушенням мовлення у різні вікові періоди для здійснення корекційно-розвивального впливу на психомоторний, когнітивний та мовленнєвий розвиток осіб з різними мовленнєвими порушеннями.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 год.

семінарські заняття / практичні / лабораторні		14 год.	
самостійна робота		60 год.	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	016 Спеціальна освіта	II	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість годин		
	Лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ в психологію професійного здоров'я	2	1	6
Тема 2. Моделі психічного здоров'я особистості	2	2	6
Тема 3. Особистісна зрілість та професійне здоров'я особистості	2	2	6
Тема 4. Стрес та стресостійкість у буденному та професійному житті	2	2	6
Тема 5. Професійна дезорганізація діяльності особистості	2	1	6
Тема 6. Терапія самоспівчуття (Self-compassion) у здоров'язберігаючій поведінці психолога і практиці	2	1	6
Тема 7. Діагностика професійного здоров'я особистості	1	2	6
Тема 8. Терапія прийняття і відповідальності (ACT)	1	1	6
Тема 9. Резильентність і професійна діяльність	1	1	6

Тема. 10. Управління стресом у часі війни	1	1	6
ЗАГ.:	16	14	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за поточним і підсумковим контролюми. Об'єктом оцінювання знань умінь та навичок студентів є програмний матеріал освітнього компонента, засвоєння якого перевіряється під час контролю.</p> <p>Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу, виконання практичних, робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту, здатності публічно, письмово чи в електронному форматі представляти певний матеріал.</p> <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (опитування на семінарських заняттях, тестування, контрольна робота, самостійна робота).</p> <p>Підсумковий контроль та екзамен. Підсумковий контроль виставляється на останньому семінарському занятті як підсумок виконання всіх визначених робочою програмою завдань. Мінімальна кількість балів – 50. Максимальна кількість балів – 100.</p> <table border="1" data-bbox="619 1384 1477 1863"> <thead> <tr> <th colspan="2">Накопичування балів під час вивчення дисципліни</th> </tr> <tr> <th>Види навчальної роботи</th> <th>Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Лекція</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Семінарське заняття</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Самостійна робота</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Індивідуальне завдання</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Залік</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Максимальна кількість балів</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	Накопичування балів під час вивчення дисципліни		Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Лекція	30	Семінарське заняття	60	Самостійна робота	5	Індивідуальне завдання	5	Залік	0	Максимальна кількість балів	100
Накопичування балів під час вивчення дисципліни																	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів																
Лекція	30																
Семінарське заняття	60																
Самостійна робота	5																
Індивідуальне завдання	5																
Залік	0																
Максимальна кількість балів	100																
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>При виконанні письмових завдань оцінювання відбувається за наступними критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність виконання (1 б.); - повний обсяг виконання (2 б.); 																

	<ul style="list-style-type: none"> - якість виконання навчального завдання (1 б.); - посилання на джерела (1 б.). <p>Тестування у системі дистанційного навчання передбачає надання відповідей на певну кількість запитань, що визначаються змістом теми.</p> <p>Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів. Впродовж курсу студенти проходять шість-вісім етапів поточного тестування.</p> <p>Письмове завдання студенти подають у систему Google classroom, де і прописана інструкція до завдання відповідно до тематики і проєктного підходу навчання.</p> <p>Термін здачі – 15 тиждень навчання</p>
<p>Семінарські, практичні заняття</p>	<p>При підготовці до семінарського заняття студенти повинні продемонструвати знання та вміння передбачені темою заняття.</p> <p>Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність виконання (1 б.); - повний обсяг виконання (1 б.); - якість виконання навчального завдання (1 б.); - самостійність виконання (1 б.); - творчий підхід у виконанні (1 б.) <p>На семінарських, практичних заняттях № 1-10 проводиться підсумковий зріз знань.</p> <p>До початку заняття надати викладачеві план-конспект заняття.</p> <p>Після проведення заняття необхідно надати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самоаналіз проведеного заняття; - аналіз заняття, проведеного іншими студентами групи. Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> - розуміння роботи навчальної групи та викладача за обраною формою (1 б.); - ступінь готовності до роботи за обраною формою, використання наочності (роздаткових матеріалів, заповнення таблиць, схем, малювання на дошці, плакати) (2 б.); - вільне володіння матеріалом щодо обраного питання, пояснення головних понять (1 б.); - взаємодія з аудиторією, вміння підготувати навчальну групу до роботи, пояснити алгоритм роботи, вміння зацікавити, залучити аудиторію до розгляду питання, вміння звернутися до аудиторії за

	<p>поясненнями, вміння ставити питання (питання проблемного характеру, на роздум, на кмітливість) (3б.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - підведення підсумків, вміння робити висновки (викладення основної ідеї теми, що розглядалася, у вигляді тез, вираження власного ставлення до питань, що висвітлюються, зазначення ще не вирішених проблем, звернення до аудиторії тощо) (2б.); - творчий підхід у виконанні (1 б.).
Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали не менше 55% завдань, передбачені навчальною програмою з дисципліни та набрали за поточну успішність кількість балів, не меншу за 50 балів
Підсумковий контроль	Екзамен виставляється за сумою підсумкового семестрового контролю, що виводиться на завершальному семінарському занятті (шляхом підсумку попередньо отриманих результатів за різні форми контролю) – 50 балів, та екзаменаційної оцінки – 50 балів, в сумі – 100 балів

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	Студенти денної форми навчання виконують і здають всі завдання для самостійної роботи під час тижнів контролю самостійної роботи студентів. Тести до тем виконуються у день відповідного практичного заняття. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування за темами. Оцінки за роботу на семінарських заняттях отримують за виконання самостійної роботи та її презентації не пізніше ніж за 1 тиждень до останнього семінарського заняття.
Відвідування занять	Політика курсу передбачає своєчасне виконання студентами усіх видів робіт. У випадку пропуску пар з поважних причин студенти мають право відпрацювати невиконаний обсяг робіт за умови надання необхідної документації (довідки і т.ін.). Усі ці роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до останнього семінарського заняття

	<p>в даній студентській групі. Студент, який пропустив заняття без поважних причин, не отримує бали за усні відповіді. Невиконані своєчасно тести, контрольну роботу, завдання для самостійної роботи можуть виконати і здати до наступного семінарського заняття, однак оцінка при цьому буде знижена на 20 %. Передбачено додаткові бали (до 3) за активну участь на семінарських заняттях чи іншу наукову активність.</p>
<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника.</p> <p>Положення про запобігання академічному плагіату: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiiapolozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p> <p>Положення 2 https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf</p> <p>У випадку виявлення випадків плагіату у виконанні навчальних завдань, академічної недоброчесності (списування), пред'явлені студентом завдання не зараховуються.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливі зарахування курсів, які відповідають змісту дисципліни загалом чи її окремих тем. Такі курси зараховуються відповідно як опрацьована тема чи як виконане практичне завдання за умови наявності презентації пройденого курсу та його підтвердження сертифікатом.</p> <p>Рекомендовані платформи: Prometheus, EdEra, Coursera</p> <p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja</p>

8. Рекомендована література

1. Мицько В. М. Психологічна феноменологія материнської депривації // Дослідження різних напрямів розвитку психології та педагогіки: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (15–16 листопада 2019 р., м. Одеса). Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. Ч. 1. С. 64-68.
2. Sydoryk Y., Hryhoruk I., Kogutiak N., Mytsko V. Features of social network in students with different levels of subjective welfare // Happiness And Contemporary Society : Conference Proceedings Volume (Lviv, March, 20-21, 2020). Lviv: SPOLOM, 2020. P. 251-254.
3. Мицько В., Сидорик Ю. Психологічна зрілість як умова професійної ефективності та стресостійкості вчителів інклюзивних класів // Соціальне партнерство та міжвідомча взаємодія у вирішенні актуальних проблем інклюзії : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 22 листопада 2019 р.). Чернівці : Тухнодрук, 2019. - С. 209-211.
4. Мицько В. М. Ціннісно-смілова сфера особистості студентів: теоретичний аспект // Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка». Острого : Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2014. Вип. 27. С. 196-203.
5. Мицько В. М. Аксіопсихологічні особливості професійного становлення майбутніх психологів // Проблеми гуманітарних наук: Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2013. Випуск тридцять перший. Психологія. С. 40-51.
6. Галецька І., Сосновський Т. Психологія здоров'я: теорія і практика. – Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 338с.
7. Аймедов, К. В. Біопсихосоціальна модель допомоги у клінічній практиці: Цикл наукових праць / К. В. Аймедов. - Одеса : Прес-кур'єр, 2016. - 175 с.
8. Васьківська С. В. Побудова консультативного діалогу з людиною обтяженою психосоматичними проблемами // Психологічні стратегії в освітньому просторі 36. наук, праць (Психол. науки) Вип.1. — К.: КМІУВ ім. Б. Грінченка, 2000. - С.25-31.
9. Виховання здорового способу життя: Тренінг для підлітків / Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича; Уклад. О.В. Головіна, О.С. Лісова. – Чернівці: Рута, 2003. - 65 с.
10. Корнієнко О.В. Підтримання психосоматичного здоров'я практично здорових людей: Навч. посібник. - К., 2000; Корнієнко О.В. Безпека життєдіяльності та підтримання психосоматичного здоров'я молоді: Монографія. К.: «Київський університет», 2004. – 264 с.

11. Лісова О.С. Психологія здоров'я: Навчально-методичний посібник. Чернівці, 2001.
12. Максименко С.Д. Переживання як психологічний механізм саморозвитку особистості. Педагогічний процес: теорія і практика: 36. наук. пр. К.: EZKMO, 2005. Вип. 3. - С. 343-361.
13. Максимова Н.Ю., Мілютіна К.Л., Піскун В.М. Життя та здоров'я. Навчальний посібник з валеології для учнів 8 (9) класу загальноосвітньої школи. К.: «Прок-бізнес», 1998. - 160с.
14. Margraf J. Interdisziplinäre Ziele und fachübergreifende Methoden der Public Health Forschung. In: Margraf & H. Kunath (Hrsg.), Methodische Ansätze der Public Health Forschung, 1995. – S.4–6.
15. Puchalski K. Kryteria zdrowia w wiadomości potocznej. Promocja Zdrowia // Nauki Społeczne i Medycyna. – 1994. – No 1–2. – P. 53–69.
16. Sheridan E.P., Matarazzo J.D., Bollt, J., Perry N.W., Weiss S.M., Belar S.D. Post-Doctoral Education and Training for Clinical Service Providers in Health Psychology // Health Psychology. – 1998. – No 7. – P.1–17.
17. Schwenkmezger P., Schmid L. Gesundheitspsychologie: Alter Wein in neuen Schlauchen? In: P. Schwenkmezger & L. Schmidt (Hrsg.), Lehrbuch der Gesundheitspsychologie, 1994. – S. 1–8.
18. Slonska Z. Misiuna M. Promocja zdrowia. Słownik podstawowych terminów. – Warszawa: Agencja Promo-Lider, 1993. – P.68.
19. Taylor S.E. Health Psychology. – New York: McGraw-Hill, 1991. – Vol. 2. – P.5.
Tomaszewski T. Człowiek w sytuacji. W: T. Tomaszewski. Psychologia. – Warszawa: PWN, 1975. – P. 17–36.

МИЦЬКО Володимир Мирославович –
доцент кафедри, кандидат психологічних наук, доцент